

Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ
ЗАХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ
У ПЕРШІ ПОВОЄННІ РОКИ
(1944–1953)

¹²⁵⁶
1996
¹²³³
ЛЬВІВ-ТОРУНЬ
Liha-Pres
LIHA-PRES 2021

УДК 94(477.8):394]«1944/1953»

П 42

Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

(протокол № 7 від 20 травня 2021 р.)

Рекомендовано до друку вченою радою Запорізького національного університету

(протокол № 10 від 25 травня 2021 р.)

Рецензенти:

Білан Сергій Олексійович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин і суспільних наук Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Лазурко Лідія Миколаївна – доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Повсякденне життя населення західних земель України у перші повоєнні роки (1944–1953) : колективна монографія / відп. ред. В. Ільницький. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2021. 380 с.

ISBN 978-966-397-231-2

У запропонованій монографії представлено окремі аспекти повсякденного життя населення Західної України у перші повоєнні роки. Зокрема, висвітлено щоденне життя селянства, учителів, школярів, українських повстанців та підпільників, переселених і депортованих осіб тощо. Окремі студії присвячені історіографії проблеми.

Представлені у монографії дослідження можуть бути корисними науковцям, учителям, студентам, учням та усім, хто цікавиться питаннями історії України ХХ ст.

УДК 94(477.8):394]«1944/1953»

ISBN978-966-397-231-2

© В. Футала, В. Баран, Г. Стародубець,
О. Малярчук, Р. Давидюк, А. Жив'юк, В. Старжець,
М. Галів, О. Свійонтик, М. Ярушак, В. Ільницький,
Н. Ільницька, Л. Вовк, В. Міщанин, В. Сергійчук,
Ю. Артимишин, І. Соляр, О. Калішук, Ю. Каганов,
В. Гулай, В. Старка, Б. Баран, 2021

© Liha-Pres, 2021

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University**

**EVERYDAY LIFE OF THE POPULATION
OF THE WESTERN LANDS OF UKRAINE
IN THE FIRST POSTWAR YEARS
(1944–1953)**

¹²⁵⁶
 ¹²³³ Lviv-Torun
Liha-Pres
LIHA-PRES 2021

UDC 94 (477.8): 394]"1944/1953"

P 42

**Recommended for publication by the Academic Council
of Drohobych State Ivan Franko Pedagogical University**

(Minutes № 7 of May 20, 2021)

**Recommended for publication by the Academic Council
of Zaporizhzhya National University**

(Minutes № 10 of May 25, 2021)

Reviewers:

Bilas Serhiy Oleksiyovych – Doctor of Historical Sciences, Professor, Head of the Department of International Relations and Social Sciences, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine;

Lazurko Lidiya Mykolayivna – Doctor of Historical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of History of Ukraine, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University.

**Everyday Life of the Population of the Western Lands of Ukraine
P 42 in the First Postwar Years (1944–1953):** Collective Monograph / ed. V. Ilnytsky. Lviv – Torun : Liha-Pres, 2021. 380 p.

ISBN 978-966-397-231-2

The proposed monograph presents some aspects of everyday life of the population of Western Ukraine in the first postwar years. In particular, the daily life of peasants, teachers, schoolchildren, Ukrainian insurgents and underground, displaced and deported persons, etc. Separate studies are devoted to the historiography of the problem.

The research can be useful for scientists, teachers, students, pupils, and all who are interested in the history of Ukraine of the twentieth century.

UDC 94 (477.8): 394]"1944/1953"

ISBN 978-966-397-231-2

© V. Futala, V. Baran, G. Starodubets,
O. Maliarchuk, R. Davydiuk, A. Zhyvyuk, V. Starzhets,
M. Haliv, O. Sviontyk, M. Yarushak, V. Ilnytskyi,
N. Ilnytska, L. Vovk, V. Mishchanyn, V. Serhiichuk,
Y. Artymyshyn, I. Soliar, O. Kalishchuk, Y. Kahanov,
V. Hulay, V. Starka, B. Baran, 2021
© Liha-Pres, 2021

З М І С Т

Західноукраїнські реалії ХХ ст. у сучасних повсякденнознавчих студіях (<i>Василь Футала</i>).....	9
Стан торгівлі, споживання і побут населення (<i>Володимир Баран</i>).....	32
Повсякденне життя партійно-радянської номенклатури західноукраїнських областей у період пізнього сталінізму (середина 1940 – початок 1950-х рр.) (<i>Галина Стародубець</i>).....	47
Насадження соціалістичної моделі виробництва в сільському господарстві західноукраїнського регіону (1944–1953) (<i>Олег Малярчук</i>).....	75
Повсякденне життя вчителів Рівненщини в умовах протистояння між радянською владою і українським підпіллям (1944–1953) (<i>Руслана Давидюк, Андрій Жив'юк, Володимир Старжець</i>).....	111
Повсякдення школярів західних областей України (1944–1953): вибрана сучасна історіографія (<i>Микола Галів, Олександра Свйонтик, Марія Ярушак</i>).....	143
Особливості облаштування побуту націоналістами Карпатського краю ОУН (1945–1954) (<i>Василь Ільницький, Наталія Ільницька, Лілія Вовк</i>).....	172
Сталінські вибори на Закарпатті (1946–1953): плановані результати і виборчий ритуал (<i>Василь Міщанин</i>).....	200
Депортації західноукраїнського населення після Другої світової війни (<i>Володимир Сергійчук</i>).....	246

«Нікому ніякого діла не було до нас. Приїхали, ходіть по селах і шукайте, де можете поселитись». Повсякдення українців, депортованих з Польщі до УРСР 1940–1950-х рр. (<i>Юлія Артимішин, Ігор Соляр</i>).....	278
Повсякдення волинян у повоєнні роки: окремі аспекти ідеологічного тиску (за матеріалами газети «Радянська Волинь») (<i>Оксана Каліщук</i>).....	297
Трансформація святково-обрядових практик в умовах радянської індоктринації Західної України (друга половина ХХ ст.) (<i>Юрій Каганов</i>).....	317
Матеріально-побутове становище населення західних областей України (1944–1953) (<i>Василь Гулай</i>).....	338
Знищення релігійних символів на території Східної Галичини у 1939–1953 рр. як елемент боротьби з національною пам'яттю (<i>Володимир Старка, Богдан Баран</i>).....	359
Список скорочень.....	377

CONTENTS

Western Ukrainian Realities of the Twentieth Century in Modern Everyday Studies (<i>Vasyl Futala</i>).....	9
The State of Trade, Consumption and Life of the Population (<i>Volodymyr Baran</i>).....	32
Everyday Life of the Party-Soviet Nomenclature of the Western Ukrainian Regions during the Period of Late Stalinism (mid-1940s – early 1950s) (<i>Galyna Starodubets</i>).....	47
Planting a Socialist Model of Production in Agriculture of Western Ukrainian Region (1944–1953) (<i>Oleh Maliarchuk</i>).....	75
Everyday Life of Teachers in Rivne Region in the Conditions of Confrontation between the Soviet Authorities and the Ukrainian Underground (1944–1953) (<i>Ruslana Davydiuk, Andriy Zhyvyuk, Volodymyr Starzhets</i>).....	111
Everyday Life of Schoolchildren in the Western Regions of Ukraine (1944–1953): Selected Modern Historiography (<i>Mykola Haliv, Oleksandra Sviontyk, Maria Yarushak</i>).....	143
The Peculiarities of the Arrangement of Life by the Nationalists of the Carpathian Region of the OUN (1945–1954) (<i>Vasyl Ilnytskyi, Nataliya Ilnytska, Liliia Vovk</i>).....	172
Stalin’s Elections in the Transcarpathia (1946–1953): Planned Results and Election Ritual (<i>Vasyl Mishchanyn</i>).....	200
The Deportations of the Western Ukrainian Population after the Second World War (<i>Volodymyr Serhiichuk</i>).....	246

"No one cared about us. Arrived, go to the villages and look where you can settle down". Everyday life of Ukrainians Deported from Poland to the USSR in the 1940s and 1950s (<i>Yulia Artymyshyn, Igor Soliar</i>).....	278
Everyday Life of Volyn Settlers in the Postwar Years: Some Aspects of Ideological Pressure (according to the materials of the newspaper "Radyanska Volyn" ("Soviet Volyn")) (<i>Oksana Kalishchuk</i>).....	297
The Transformation of Holiday and Ritual Practices in the Conditions of the Soviet Indoctrination of the West of Ukraine (second half of the XXth century) (<i>Yurii Kahanov</i>).....	317
Material and Living Conditions of the Population of the Western Regions of Ukraine (1944–1953) (<i>Vasyl Hulay</i>).....	338
The Destruction of Religious Symbols on the Territory of Eastern Galicia in 1939–1953 as an Element of Struggle against National Memory (<i>Volodymyr Starka, Bogdan Baran</i>).....	359
The List of Abbreviations.....	377

Наукове видання

**Повсякденне життя населення
західних земель України
у перші повоєнні роки
(1944–1953)**

Літературний редактор – Г. Шестакова

Технічний редактор – Т. Шутова

Макетування та верстка – Н. Ковальчук

Дизайн обкладинки – А. Юдашкіна

Редагування англомовних текстів – Т. Лазуткіна

Видавництво «Ліга-Прес»

Вул. Кастелівка, 9, Львів, 79012, Україна

Вул. Любіцька, 44, Торунь, 87-100, Польща

Надруковано у видавництві «Ліга-Прес»

Здано до друку: 26 травня 2021 року.

Наклад 150 примірників

Scientific publication

**Everyday Life of the Population
of the Western Lands of Ukraine
in the First Postwar Years
(1944–1953)**

Literary editor – G. Shestakova

Technical editor – T. Shutova

Layout – N. Kovalchuk

Cover design – A. Yudashkina

Editing English texts – T. Lazutkina

Publishing house "Liha-Pres"
9 Kastelivka str., Lviv, 79012, Ukraine
44 Lubicka str., Toruń, 87-100, Poland

Printed by the publishing house "Liha-Pres"
Passed for printing: May 26, 2021.
A run of 150 copies.